

toelichtingsonderzoek toegankelijkheid *Krimpen aan den IJssel*

Rekenkamer

KRIMPEN AAN DEN IJSSEL

toelichtingsonderzoek toegankelijkheid *Krimpen aan den IJssel*

Rekenkamer

KRIMPEN AAN DEN IJSSEL

bestuurlijke nota 5

1	Onderzoek naar toegankelijkheidsbeleid	9
2	Conclusie: Krimpen aan den IJssel werkt aan toegankelijkheid, maar nog niet alles is geregeld	13
3	Aanbevelingen	15
4	Bestuurlijke reactie	19
5	Nawoord	23

nota van bevindingen 25

1	Krimpen aan den IJssel heeft weinig beleid over toegankelijkheid	27
1-1	inleiding	27
1-2	Krimpen aan den IJssel heeft geen beleidskader over toegankelijkheid	27
1-2-1	De gemeente Krimpen aan den IJssel heeft geen LIA	27
1-2-2	De gemeente heeft vroeger wel een 'interne LIA' gehad	28
1-2-3	De gemeente bereidt een LIA voor	28
1-2-4	In Krimpen aan den IJssel is de taak "inclusie" specifiek bij een ambtenaar belegd	30
1-2-5	Krimpen aan den IJssel ondersteunt bewustwordingsactiviteiten	31
1-2-6	Krimpen aan den IJssel betreft de doelgroep bij het opstellen van de concept-LIA.	31
1-3	Krimpen aan den IJssel heeft beleid over toegankelijkheid naast de LIA	32
2	Krimpen aan den IJssel werkt aan toegankelijke dienstverlening	35
2-1	inleiding	35
2-2	De gemeente werkt aan informatietoegankelijkheid	35
2-2-1	Krimpenaandenijssel.nl voldoet aan het Bdto en is geheel technisch toegankelijk	36
2-2-2	De helft van de overige Krimpense sites en apps is geheel technisch toegankelijk	36
2-2-3	Krimpen aan den IJssel voert geen gebruikerservaringsonderzoeken uit	36
2-3	De gemeente Krimpen aan den IJssel werkt maar beperkt aan meer fysieke toegankelijkheid.	37

bestuurlijke nota

Rekenkamer

KRIMPEN AAN DEN IJSSEL

1 Onderzoek naar toegankelijkheidsbeleid

Aanleiding

Volgens schattingen heeft ongeveer één op de acht Nederlanders een beperking. Ze hebben een visuele, auditieve, lichamelijke, psychische en/of verstandelijke beperking.¹ Mensen met een beperking ervaren obstakels bij het deelnemen aan de samenleving wanneer deze te weinig is aangepast aan hun behoeften. Iemand in een rolstoel wordt bijvoorbeeld gehinderd als ruimtes alleen via een trap bereikbaar zijn. Voor iemand met een lichte verstandelijke beperking is het lastig als de gemeente brieven vol moeilijke zinnen schrijft. Zo zijn er voor iedereen met een beperking verschillende drempels. Streven naar toegankelijkheid betekent werken aan het wegnemen van deze obstakels. Dat is essentieel voor de kwaliteit van leven van deze grote groep inwoners.

Ieder(in) – het landelijke netwerk van mensen met een beperking of chronische ziekte – onderscheidt drie vormen van toegankelijkheid²:

- Sociale toegankelijkheid gaat over “je ergens welkom voelen, hoe je bejegend wordt en of activiteiten en programmering zijn afgestemd zodat iedereen kan meedoen.”³
- Informatietoegankelijkheid betekent dat informatie op een voor iedereen duidelijke en begrijpelijke manier overgebracht wordt. Dit houdt onder meer in dat informatie in duidelijke taal is. Ook houdt het in dat online communicatie voldoet aan zogeheten WCAG-richtlijnen over toegankelijkheid. Het voldoen aan de WCAG-richtlijnen wordt ook “digitale toegankelijkheid” genoemd.⁴
- Fysieke toegankelijkheid gaat over de bereikbaarheid en begaanbaarheid van de publieke ruimte en infrastructuur.⁵

De gemeentelijke taak om toegankelijkheid te bevorderen, vloeit voort uit het VN-verdrag inzake de rechten van personen met een handicap uit 2007. Dit verdrag, dat Nederland in 2016 ratificeerde, verplicht overheden om naar een volledige toegankelijke samenleving te streven.⁶ Ze moeten aan de slag om toegankelijkheid te bevorderen op praktisch alle beleidsterreinen, van wonen tot zorg, en van onderwijs

¹ Rijksoverheid, “Rechten van mensen met een handicap”, geraadpleegd op 19 mei 2023, <https://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/rechten-van-mensen-met-een-handicap>.

² Ieder(in), ‘wat is toegankelijkheid’, geraadpleegd op 12 december 2025 via <https://weekvandetoegankelijkheid.nl/over-de-week/wat-is-toegankelijkheid/>

³ Gemeente Rotterdam, ‘Lokale Agenda Toegankelijkheid’, augustus 2020, p. 11.

⁴ Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties, ‘Wat is digitale toegankelijkheid?’ geraadpleegd op 12 december 2025 via <https://www.digitotoegankelijk.nl/toegankelijkheid/wat-is-digitale-toegankelijkheid#hoe>

⁵ Gemeente Rotterdam, ‘Lokale Agenda Toegankelijkheid’, augustus 2020, p. 11.

⁶ Ratificatie betekent dat een verdrag wordt bekrachtigd, waarmee de ondertekenaar partij wordt bij het verdrag. Een internationaal verdrag wordt bijna altijd getekend door regeringen (nadat over de tekst van het verdrag onderhandeld is door diplomaten), vervolgens besluit het parlement over ratificatie. Het VN-verdrag is geratificeerd door bijna tweehonderd landen en supranationale instanties zoals de Europese Unie. Bron: Amnesty International, *Mensenrechtenverdragen en ratificatie*, geraadpleegd op 12 januari 2026 via <https://www.amnesty.nl/encyclopedie/mensenrechtenverdragen-en-ratificatie>.; Movisie, *Wat is het VN-verdrag Handicap*, geraadpleegd op 12 januari 2026 via <https://www.movisie.nl/vn-verdrag-handicap/wat-is-vn-verdrag>.

tot recreatie. Dat is omdat het VN-verdrag ook over al deze onderwerpen gaat. In Nederland gaat het gesprek over gemeentelijke toegankelijkheidsinzet bijna altijd over (in ieder geval) twee plichten:

- 1: Gemeenten hebben de wettelijk plicht om een beleidsagenda op te stellen over toegankelijkheid. De inhoud mogen ze zelf bepalen. Ze moeten mensen met een beperking (en hun vertegenwoordigende organisaties) betrekken bij het opstellen.
- 2: Gemeenten hebben de wettelijke plicht om de digitale toegankelijkheid van hun apps en websites te laten toetsen.

Doel en centrale vraag

In dit beknopte, inventariserende onderzoeksrapport geven we in de eerste plaats aan hoe de gemeente Krimpen aan den IJssel aan toegankelijkheid werkt. We deden daarvoor een kort onderzoek in de gemeente. We hebben als rekenkamer achtergrondkennis over toegankelijkheid. Die deden we op in ons onderzoek “Doelbewust, maar niet doeltreffend” uit april 2025. Dat onderzoek ging over de toegankelijkheid van het beleid en van de dienstverleningsprocessen van de gemeente Rotterdam.

Het tweede en belangrijkste doel van dit onderzoek is om te laten zien wat er mogelijk is op het gebied van toegankelijkheidsbeleid. We geven daarom in de nota van bevindingen voorbeelden van Rotterdamse ‘best practices’. De gemeente Krimpen aan den IJssel heeft natuurlijk een heel andere schaal, dus we presenteren in de nota van bevindingen voorbeelden die schaalbaar zijn naar de Krimpense context. Verschillende daarvan hebben we in de Bestuurlijke Nota vertaald in aanbevelingen voor Krimpen aan den IJssel. We hopen zo voorbeelden aan te dragen waar Krimpen aan den IJssel mogelijk haar voordeel mee wil en kan doen.

De twee doelen komen terug in de centrale vraag. Deze luidt: *Waar werkt de gemeente Krimpen aan den IJssel aan op het gebied van toegankelijkheid en op welke punten zou zij zich mogelijk kunnen laten inspireren door de werkwijzen en het beleid van de gemeente Rotterdam?*

De twee hierboven genoemde wettelijke plichten voor gemeenten op het gebied van toegankelijkheid zijn behoorlijk open. Om die reden, en vanwege de beknopte en inventariserende inzet van het onderzoek, is dit rapport – anders dan u van ons gewend bent – niet een sterk oordelend rapport. Onze inzet is vooral om uw raad en college met voorbeelden van toegankelijkheidsbeleid te inspireren bij het vaststellen van een Lokale Inclusie Agenda en bij andere gemeentelijke inspanningen op het terrein.

Werkwijze van dit toelichtingsonderzoek

Voor dit inventariserende onderzoek heeft de rekenkamer als gezegd een beknopte aanpak gehanteerd. We hebben de gemeente gevraagd welke ambtenaar actief is op het beleidsterrein toegankelijkheid en voor de rekenkamer als contactambtenaar wilde optreden. We hebben daarop de door de gemeente aangedragen ambtenaar geïnterviewd. We hebben in het interview gevraagd welke lokale beleidskaders concreet toegankelijkheidsbeleid bevatten. Vervolgens hebben we de door de gemeente aangedragen kaders bestudeerd. Dat betekent dat we van maar een klein deel van het beleid van de gemeente Krimpen aan den IJssel hebben bestudeerd hoe

het bijdraagt aan het toegankelijker maken van de gemeente. Het was binnen het tijdsbestek van dit onderzoek niet haalbaar om al het beleid van de gemeente daarop te onderzoeken.

Afbakening onderwerp

Gemeenten hebben veel wettelijk verplichte taken die over toegankelijkheid gaan, denk aan het uitvoeren van de Wet Maatschappelijke Ondersteuning of het Besluit Toegankelijkheid van het Openbaar Vervoer.⁷ De focus van dit onderzoek is echter het *eigen* toegankelijkheidsbeleid van de gemeente: we kijken vooral naar wat de gemeente heeft aangedragen aan toegankelijkheidsbeleid dat *niet* wettelijk verplicht is. Qua wettelijke plichten onderzoeken we alleen of de gemeente een lokaal beleidskader toegankelijkheid heeft opgesteld en of de apps en websites van de gemeente worden getoetst op toegankelijkheid.

⁷ Rijksoverheid, Wet maatschappelijke ondersteuning, verkregen op 2 december 2025 via <https://wetten.overheid.nl/BWBR0035362/2026-01-01-2015> en Rijksoverheid, Besluit Toegankelijkheid van het Openbaar Vervoer, verkregen op 2 december 2025 via <https://wetten.overheid.nl/BWBR0029974/2025-06-28>.

Rekenkamer

KRIMPEN AAN DEN IJSSEL

2 Conclusie: Krimpen aan den IJssel werkt aan toegankelijkheid, maar nog niet alles is geregeld

Hoofdconclusie:

Krimpen aan den IJssel werkt aan toegankelijkheid want zij is bezig met het opstellen van een lokaal beleidskader over toegankelijkheid. De conceptversie die de rekenkamer heeft gezien biedt ruimte om concreter te zijn. Toegankelijkheid is ook ambtelijk belegd. Een Krimpense beleidsambtenaar heeft “inclusie” in zijn takenpakket, waaronder toegankelijkheid valt, en een welzijnswerker heeft de taak inclusie aan te jagen naar ketenpartners.

De gemeente heeft geen overzicht opgesteld van het toegankelijkheidsbeleid dat in haar lokale beleidskaders staat. De rekenkamer heeft de gemeente gevraagd welke beleidskaders toegankelijkheidsbeleid bevatten. Van de documenten die de gemeente daarop aandroeg, bevat slechts één document concrete toegankelijkheidsacties voor de gemeente.

Krimpen aan den IJssel werkt voortvarend aan toegankelijke digitale dienstverlening. De gemeente heeft de technische toegankelijkheid van al haar websites en apps laten onderzoeken. De website www.krimpenaandenijssel.nl is met de helft van de Krimpense websites en apps geheel technisch toegankelijk.

Krimpen aan den IJssel werkt slechts beperkt aan fysieke toegankelijkheid. De gemeente heeft sinds 2017 geen toegankelijkheidsschouwen van gemeentelijk vastgoed meer gedaan.

Deelconclusie 1: Krimpen aan den IJssel werkt aan een beleidskader over toegankelijkheid

De gemeente stelt op dit moment een beleidskader over toegankelijkheid op. Gemeenten zijn sinds 2016 verplicht om zo'n beleidskader te hebben. De gemeente heeft in 2018 wel een interne LIA geschreven, maar deze wordt inmiddels niet meer gebruikt. De interne LIA was bovendien niet bestuurlijk vastgesteld, wat wettelijk gezien wel nodig is. Een nieuwe LIA is nu in voorbereiding.

Een Krimpense beleidsambtenaar heeft het onderwerp “inclusie”, waaronder ook toegankelijkheid valt, in het takenpakket. Ook is er een welzijnswerker die taak heeft om “inclusie” aan te jagen naar ketenpartners en er zijn andere ambtenaren die zich bezighouden met aspecten van toegankelijkheid maar dit staat dan niet expliciet in hun functieomschrijving. Toegankelijkheid heeft geen eigen budget op de gemeentebegroting.

Deelconclusie 2: De gemeente heeft geen overzicht opgesteld van het toegankelijkheidsbeleid dat in haar lokale beleidskaders staat.

De rekenkamer heeft de gemeente gevraagd welke beleidskaders toegankelijkheidsbeleid bevatten. Van de documenten die de gemeente daarop

aandroeg, bevat één document concrete, niet wettelijk verplichte toegankelijkheidsacties voor de gemeente. Het gaat om de sportnota, met daarin concrete acties over zwemmen voor mensen met een beperking en sport en bewegen in zorgvoorzieningen.

Deelconclusie 3: Krimpen aan den IJssel werkt voortvarend aan toegankelijke dienstverlening.

De gemeente heeft de technische toegankelijkheid laten onderzoeken van de twaalf websites en apps waar zij verantwoordelijk voor is. Dit is ook wat het Besluit digitale toegankelijkheid overheid van gemeenten vraagt en de gemeente voldoet dus volledig aan dit besluit. De helft van de websites bleek bovendien geheel technisch toegankelijk, waaronder de website krimpenaandenijssel.nl.

Deelconclusie 4: Krimpen aan den IJssel werkt slechts beperkt aan fysieke toegankelijkheid.

Voor zover centraal bekend bij de gemeente, is de inzet op het toegankelijker maken van de buitenruimte en gemeentelijke panden van Krimpen beperkt. De gemeente heeft al lang geen toegankelijkheidsschouwen uitgevoerd van haar vastgoed: het laatste schouwrapport dateert van 2017. In de concept LIA staat dat de gemeente tenminste eenmaal per jaar een schouw van de openbare ruimte wil gaan doen. Op dit moment kijken bij grote herinrichtingen van de buitenruimte twee ervaringsdeskundigen mee in de planvormingsfase, zo geeft de gemeente aan.

3 Aanbevelingen

Op basis van de hiervoor toegelichte hoofdconclusie en de vier deelconclusies doen we vier aanbevelingen verdeeld over de drie aspecten beleid (aanbeveling 1 en 2) online dienstverlening (aanbeveling 3) en fysieke toegankelijkheid (aanbeveling 4).

AANBEVELING 1: DENK NA OVER HET AMBITIENIVEAU VAN DE NIEUWE LIA.

Het college zal als het goed is binnenkort een nieuwe LIA aan de gemeenteraad voorleggen voor vaststelling. Het is dan goed om na te denken over het ambitieniveau dat de gemeente beoogt. Een LIA met een begroting en een flink aantal concrete toegankelijkheidsacties voor de gemeente, die helder geformuleerd zijn en waarvan de raad de voortgang kan volgen, maakt de meeste impact voor Krimpen. Helemaal als (tenminste) sommige van die acties over niet-tijdelijke regelingen en voorzieningen gaan, zoals bijvoorbeeld het instellen van een subsidie voor lokale initiatieven op het gebied van toegankelijkheid of het toegankelijker maken van speeltuinen of (andere) openbare ruimte.

AANBEVELING 2: CREËER OVERZICHT IN HET LOKALE TOEGANKELIJKHEIDSBELEID.

Omdat toegankelijkheid een breed thema is, zijn er in elke gemeente tal van lokale beleidskaders die weliswaar niet in de eerste plaats over toegankelijkheid gaan, maar wel acties en doelen op het gebied bevatten. Als daar een overzicht van wordt gemaakt, kan de gemeente inzien hoe doelen en acties uit verschillende kaders elkaar kunnen versterken en waar mogelijk nog lacunes in het beleid zijn.

AANBEVELING 3: OVERWEEG GEBRUIKERSERVARINGSONDERZOEK OM DE TOEGANKELIJKHEID VAN KRIMPENAANDENIJSSEL.NL TE TESTEN.

Bij gebruikerservaringsonderzoek klikken inwoners met een beperking zich een weg door de onlinedienstverleningsprocessen van de gemeente. Daarbij vertellen ze ter plekke aan een onderzoeker hoe ze de verschillende te nemen stapjes ervaren. Dergelijk onderzoek vormt een belangrijke aanvulling op de WCAG-onderzoeken die de gemeente al doet, want ook een website die aan alle WCAG-normen voldoet kan voor mensen met een beperking in de praktijk zo lastig zijn dat zij afhaken. Bovendien kunnen mensen met een beperking ook zaken opmerken die voor inwoners zonder beperking net zo goed problematisch zijn. Testers kunnen bijvoorbeeld merken dat het taalgebruik te ingewikkeld zijn. Of dat ze de goede route door de website niet kunnen vinden. Op die manier slaat de gemeente met gebruikers-ervaringsonderzoek twee vliegen in een klap: zowel technische toegankelijkheidsproblemen als algemene gebruiksproblemen komen aan het licht. Gebruikerservaringsonderzoek biedt de gemeente daarmee handvatten om online dienstverlening echt voor iedereen toegankelijk te krijgen, zo zag de rekenkamer in Rotterdam.

AANBEVELING 4: KIJK HOE DE FYSIEKE TOEGANKELIJKHEID VERBETERD KAN WORDEN.

De concept-LIA die de rekenkamer zag, bevat een plan om de fysieke toegankelijkheid van de Krimpense buitenruimte te verbeteren. Het plan is om deze jaarlijks te schouwen. Dat vindt de Rekenkamer een goed idee. Zeker als daarbij een van de landelijk gebruikte toetsingskaders wordt gehanteerd en de uitkomsten worden

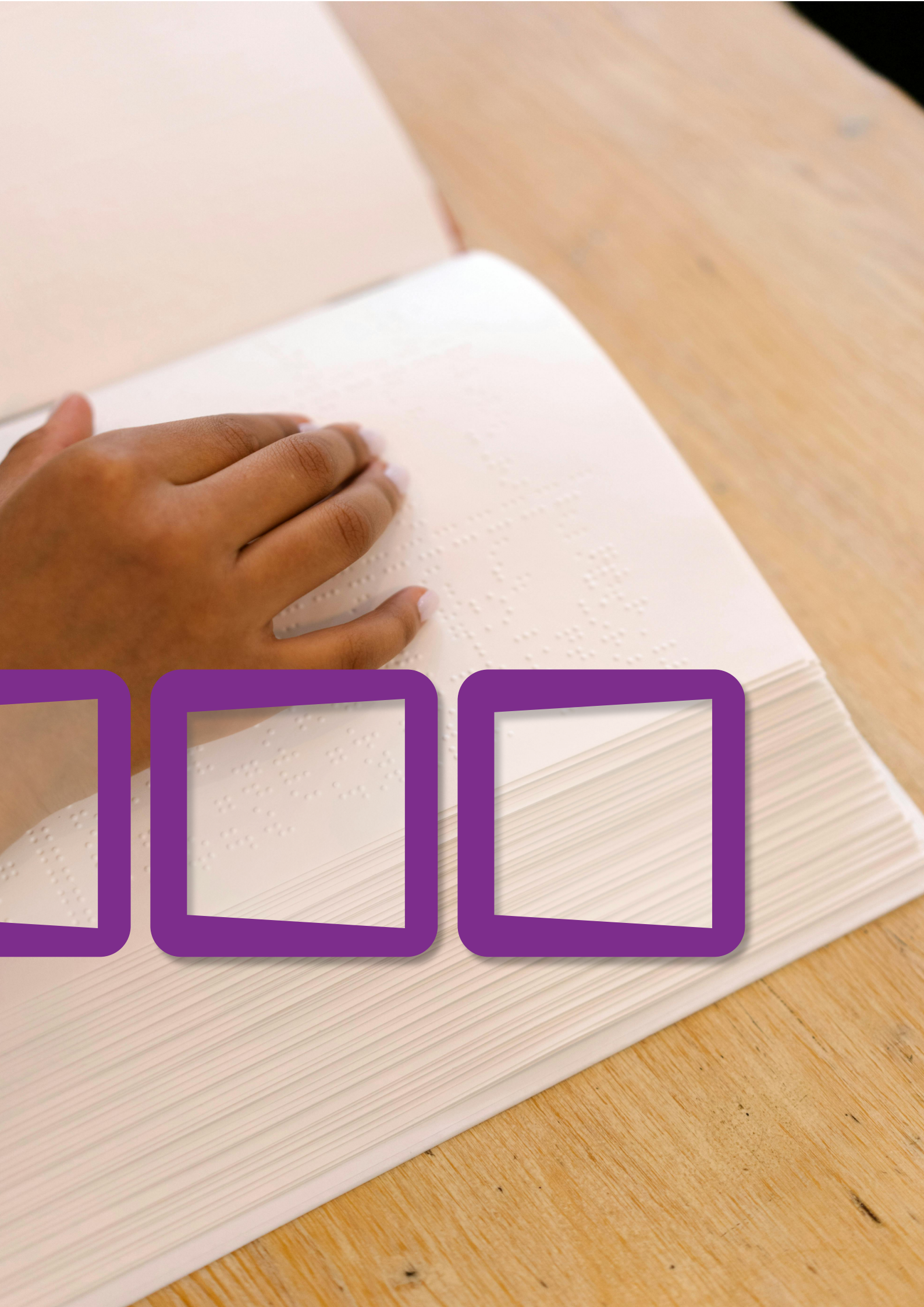

verwerkt tot een plan van aanpak met bijbehorende begroting. Een ander idee kan zijn om (de publieke gedeelten van) het raadhuis te schouwen.

Rekenkamer

KRIMPEN AAN DEN IJSSEL

4 Bestuurlijke reactie

Geachte heer van Keulen,

Op 19 januari 2026 ontvingen wij van u het conceptrapport van het rekenkameronderzoek 'toelichtingsonderzoek toegankelijkheid' voor bestuurlijk wederhoor. Wij spreken onze waardering uit voor het verrichte onderzoek naar dit belangrijke onderwerp. Daarnaast danken wij u hartelijk voor het grotendeels overnemen van onze reactie op het ambtelijk wederhoor op uw rapport.

Wij herkennen ons grotendeels in uw bevindingen en aanbevelingen en zien het als een kans om uw bevindingen en aanbevelingen nog te kunnen te verwerken in de conceptnota Inclusie. In de onderstaande alinea's zetten wij als college van B&W graag onze reactie per conclusie en aanbeveling uiteen.

Conclusies

Hoofdconclusie

Het college van burgemeester en wethouders onderschrijft de hoofdconclusie van de rekenkamer dat Krimpen aan den IJssel stappen zet op het gebied van toegankelijkheid, maar dat verdere concretisering en samenhang nodig zijn.

De conceptnota Inclusie die u heeft ingezien bevat maatregelen op het terrein van toegankelijkheid, maar hanteert tegelijkertijd een bredere invalshoek waarin inclusie wordt benaderd als het bevorderen van kansengelijkheid en volwaardige deelname van alle inwoners aan de samenleving. Dit vraagt om een zorgvuldige afweging om de acties gericht op toegankelijkheid in evenwicht te brengen met overige doelstellingen en voornemens op het gebied van inclusie.

Tegelijkertijd herkennen wij het beeld dat er in de conceptnota nog kansen liggen om dit kader verder aan te scherpen met concretere doelen en acties op het gebied van toegankelijkheid. Het college is verheugd over de erkenning dat Krimpen aan den IJssel voortvarend werkt aan toegankelijke digitale dienstverlening. De bevindingen van de rekenkamer bieden waardevolle handvatten om de inzet op fysieke toegankelijkheid en de samenhang tussen bestaande beleidskaders te versterken en zullen worden betrokken bij de verdere uitwerking van de Nota Inclusie.

Deelconclusie 1: Krimpen aan den IJssel werkt aan een beleidskader over toegankelijkheid

Zoals de rekenkamer terecht concludeert, wordt er momenteel gewerkt aan een beleidskader voor toegankelijkheid. In de afgelopen jaren is gewerkt met een dynamische Inclusieagenda, waarin op flexibele wijze invulling werd gegeven aan acties op het gebied van inclusie en toegankelijkheid. Het college is echter van mening dat een meerjarige, samenhangende agenda noodzakelijk is om richting en continuïteit te borgen. Om die reden is gewerkt aan de Nota Inclusie, waarmee tevens wordt voldaan aan de wettelijke verplichting om te beschikken over een beleidskader op het terrein van toegankelijkheid.

Ten aanzien van de organisatorische borging merkt het college op dat binnen de gemeentelijke organisatie wordt gewerkt met een functiehuis met generieke functies. Specifieke thema's, zoals inclusie en toegankelijkheid, zijn daarom niet expliciet opgenomen in individuele functieomschrijvingen. Beleids- en uitvoerende taken op dit terrein zijn belegd bij de verschillende teams, die de verantwoordelijkheid dragen voor de uitvoering van het inclusie- en toegankelijkheidsbeleid.

Het college onderschrijft dat er geen afzonderlijk budget voor toegankelijkheid is opgenomen in de gemeentebegroting. Dit is een bewuste keuze, omdat toegankelijkheid wordt beschouwd als een integraal onderdeel van regulier beleid en uitvoering. Zo wordt bij herinrichtings- en herstratingsprojecten structureel aandacht besteed aan het verbeteren van de toegankelijkheid van de openbare ruimte, waarbij de hiermee samenhangende kosten worden meegenomen in de reguliere projectbudgetten. Op deze wijze wordt geborgd dat toegankelijkheid geen afzonderlijk beleidsonderdeel is, maar een vast onderdeel vormt van gemeentelijke plannen en acties.

Deelconclusie 2: De gemeente heeft geen overzicht opgesteld van het toegankelijkheidsbeleid dat in haar lokale beleidskaders staat.

Het college herkent de constatering van de rekenkamer dat er momenteel geen integraal overzicht bestaat van toegankelijkheidsbeleid binnen de verschillende lokale beleidskaders. Toegankelijkheid is in de afgelopen jaren veelal thematisch en sectoraal uitgewerkt binnen afzonderlijke beleidsdocumenten, zoals onder meer de Sport- en beweegnota, zonder dat dit is samengebracht in één samenhangend overzicht. De Nota Inclusie beoogt hierin meer samenhang aan te brengen door toegankelijkheid explicieter te positioneren als een gemeentebreed thema dat meerdere beleidsterreinen raakt.

Deelconclusie 3: Krimpen aan den IJssel werkt voortvarend aan toegankelijke Dienstverlening.

Het college is verheugd over de constatering van de rekenkamer dat Krimpen aan den IJssel voortvarend werkt aan toegankelijke digitale dienstverlening en voldoet aan de verplichtingen uit het Besluit digitale toegankelijkheid overheid. Onze inzet wordt ook in de komende periode voortgezet, waarbij toegankelijkheid een vast aandachtspunt blijft binnen de verdere ontwikkeling van de digitale dienstverlening.

Deelconclusie 4: Krimpen aan den IJssel werkt slechts beperkt aan fysieke toegankelijkheid.

Sinds de laatste toegankelijkheidsschouw van het gemeentelijk vastgoed in 2017 is geen nieuwe integrale schouw uitgevoerd, mede omdat niet alle aanbevelingen en acties uit eerdere onderzoeken konden worden opgepakt. Het college heeft er daarom voor gekozen eerst uitvoering te geven aan reeds gesignaleerde verbeterpunten voordat een nieuwe schouw werd gestart.

Tegelijkertijd wordt in de openbare ruimte wel degelijk gewerkt aan het verbeteren van de fysieke toegankelijkheid. Bij herinrichtingsprojecten worden ervaringsdeskundigen (ambassadeurs mobiliteit) betrokken in de planvormingsfase en wordt toegankelijkheid meegenomen als vast aandachtspunt binnen de uitvoering. Deze werkwijze wil het college voortzetten en verder versterken.

Aanbevelingen

Aanbeveling 1: Denk na over het ambitieniveau van de nieuwe LIA

Het college onderschrijft het belang van een helder ambitieniveau voor de Nota Inclusie. Met deze nota wordt ingezet op een meerjarige en samenhangende agenda waarin inclusie en toegankelijkheid structureel worden verankerd. Bij de verdere uitwerking van de nota zullen wij aandacht besteden aan het vinden van het juiste ambitieniveau en het concreter formuleren van doelen en acties, zodat de gemeenteraad de voortgang kan volgen. Het college acht het hierbij wel van belang om een realistisch en uitvoerbaar ambitieniveau te hanteren, passend bij de beschikbare middelen en capaciteit.

Aanbeveling 2: Creëer overzicht in het lokale toegankelijkheidsbeleid

Het college neemt deze aanbeveling graag over. Met de Nota Inclusie wordt beoogd meer samenhang te creëren tussen deze verschillende inspanningen. In de verdere uitwerking zal worden bezien op welke wijze bestaande en nieuwe maatregelen op het gebied van toegankelijkheid beter inzichtelijk kunnen worden gemaakt, zodat duidelijker wordt welke beleidskaders bijdragen aan het realiseren van een toegankelijke gemeente.

Aanbeveling 3: Overweeg gebruikerservaringsonderzoek voor de website

Het college neemt met belangstelling kennis van de aanbeveling om gebruikerservaringsonderzoek in te zetten als aanvulling op de technische WCAG-onderzoeken. Het college ziet de meerwaarde van gebruikerservaringsonderzoek om naast technische toegankelijkheid ook de praktische bruikbaarheid en begrijpelijkheid van de digitale dienstverlening te verbeteren. Wij nemen deze aanbeveling graag over en zullen deze betrekken bij de verdere ontwikkeling van de digitale dienstverlening.

Aanbeveling 4: Kijk hoe de fysieke toegankelijkheid verbeterd kan worden

Het college onderschrijft de aanbeveling van de rekenkamer om de fysieke toegankelijkheid verder te verbeteren en neemt deze over. In de conceptnota Inclusie is reeds opgenomen dat periodiek schouwen van de openbare ruimte zullen plaatsvinden. Bij de verdere uitwerking zal worden bezien op welke wijze deze schouwen planmatig kunnen worden ingericht en vertaald naar concrete verbetermaatregelen, ook voor het gemeentelijk vastgoed. Daarbij blijft het betrekken van ervaringsdeskundigen een belangrijk uitgangspunt.

Het vervolg

Het college dankt de rekenkamer voor het uitgevoerde onderzoek en voor de constructieve samenwerking gedurende dit proces. De bevindingen en aanbevelingen worden betrokken bij de verdere uitwerking en uitvoering van de Nota Inclusie, met als doel de toegankelijkheid en inclusie in Krimpen aan den IJssel verder te versterken.

5 Nawoord

De rekenkamer bedankt het college voor de bestuurlijke reactie die wij op 5 februari 2026 hebben ontvangen. Het college schrijft dat zij alle conclusies onderschrijft en de aanbevelingen overneemt. Het is positief dat het college dit rekenkamerrapport als kans aangrijpt om de conceptnota Inclusie verder aan te scherpen en de aanbevelingen van de rekenkamer hierin te verwerken.

Voor de beraadslaging geven wij de gemeenteraad en het college nog één aandachtspunt mee over aanbeveling 1.

Het is positief dat het college een nota inclusie gaat presenteren met ambitie, concrete doelen en een meerjarige samenhangende agenda. Om de gemeenteraad het door het college beloofde inzicht te geven in de voortgang, is ook inzicht in de beschikbare financiën en capaciteit nodig. Daarom wijst de rekenkamer op het belang van een begroting/geoormerkt geld voor dit beleid. Juist omdat toegankelijkheid niet op te hangen is aan specifieke functietitels of teams, kunnen aan de nota gekoppelde gelden helpen om toch grip te houden op het behalen van de doelen.

nota van bevindingen

1 Krimpen aan den IJssel heeft weinig beleid over toegankelijkheid

1-1 inleiding

In navolging van het VN-verdrag vraagt het rijk gemeenten om te werken aan meer toegankelijkheid. Zo draagt de ‘Wet gelijke behandeling van mensen met een handicap of chronische ziekte’ (Wgbh/cz) hen sinds 2016 op om geleidelijk te zorgen dat al hun diensten en producten "algemeen toegankelijk" worden. En het Besluit toegankelijkheid geeft aan dat overheden (waaronder gemeente) plannen moeten maken voor de geleidelijke verwezenlijking van algemene toegankelijkheid.⁸ Dit zijn vrij open geformuleerde normen, maar ze geven wel aan dat gemeenten hier zich voor dienen in te spannen. Dit hoofdstuk gaat over deze inspanningen wat betreft het geschreven beleid van de gemeente. De rekenkamer kijkt of de gemeente de verplichte beleidsagenda heeft op het gebied van toegankelijkheid en mogelijk nog ander beleid en of er misschien voorbeelden van Rotterdams beleid zijn die de gemeente zouden kunnen inspireren. Ook kijkt de rekenkamer of de taak om toegankelijkheid te versterken bij specifieke ambtenaren is belegd.

1-2 Krimpen aan den IJssel heeft geen beleidskader over toegankelijkheid

1-2-1 De gemeente Krimpen aan den IJssel heeft geen LIA

De gemeente Krimpen aan den IJssel heeft op dit moment geen Lokale Inclusie Agenda (LIA). Een LIA is voor gemeenten wel een verplicht beleidsdocument. Dat staat namelijk in het Amendement Van der Staaij en Bergkamp, aangenomen door de Tweede Kamer bij de ratificatie van het VN-verdrag in 2016. Daarin staat dat gemeenten in hun periodiek vast te stellen plannen voor de uitvoering van de Wmo 2015, Jeugdwet en Participatiewet ook moeten beschrijven hoe zij werken aan de implementatie van het VN-verdrag. En in de toelichting op het amendement staat: “Het is de bedoeling (...) dat gemeenten één integraal plan ontwikkelen voor het hele sociale domein. Concreet kan dit worden uitgewerkt in een Lokale Inclusie Agenda”, afgekort een LIA.⁹ De Vereniging Nederlandse Gemeenten (VNG) en Ieder(IN) – koepelorganisatie van mensen met een beperking – hebben handreikingen gemaakt voor gemeenten om tot een Lokale Inclusie Agenda te komen. Volgens de VNG-handreiking heeft een inclusieve samenleving betrekking op “onderwijs & ontwikkeling, thuis, werk & inkomen, vrije tijd, vervoer en welzijn, gezondheid & ondersteuning.”¹⁰ In de handreiking van Ieder(IN) staat: “Gemeenten moeten duidelijk

⁸ VNG, ‘handreiking Lokale Inclusie Agenda’, maart 2019; Besluit algemene toegankelijkheid voor personen met een handicap of chronische ziekte, 2017, artikel 3.

⁹ K. Van der Staaij en V. Bergkamp, “Nader gewijzigd amendement van de leden Van der Staaij en Bergkamp ter vervanging van dat gedrukt onder nr. 19,” Tweede Kamer, 33990-35 (januari 2016).

¹⁰ VNG, *Handreiking Lokale Inclusie Agenda*, (Den Haag, 2019), 3 & 17.

omschrijven welke verbeteringen en doelen ze gaan realiseren, en daarbij ook aangeven binnen welke termijn dat gaat gebeuren. In het plan moeten de onderwerpen onderwijs, werk, inkomen, vervoer, wonen en leven een plek krijgen.”¹¹ Dit zijn onderwerpen die ook in het VN-verdrag aan de orde komen.

1-2-2 De gemeente heeft vroeger wel een ‘interne LIA’ gehad

De gemeente heeft vroeger wel een LIA geschreven, maar deze is nooit bestuurlijk vastgesteld en inmiddels ook niet meer in gebruik. De gemeente schreef in 2018 het document “Naar een inclusieve samenleving”.¹² Dit document is een LIA, zo staat in het document, maar het stuk is alleen ambtelijk vastgesteld, niet door raad of college.¹³ Aangezien het amendement gaat over een LIA in het kader van gemeentelijke periodieke WMO, Jeugdwet en Participatiewetplannen, en deze in de regel door raad en college worden vastgesteld, is het niet aannemelijk dat een slechts ambtelijk vastgesteld stuk als LIA geldt. De Krimpense LIA wordt bovendien waarschijnlijk niet meer gebruikt. De meest recente versie die de rekenkamer ontving is van mei 2019 en er staan alleen acties in die in de periode 2019-2020 uitgevoerd moeten worden.¹⁴ Er staat een flink aantal toegankelijkheidsacties in, maar aangezien deze niet meer actueel zijn, worden ze niet in dit rapport behandeld. Er zijn ook geen voortgangsrapportages over de LIA beschikbaar voor de laatste jaren en de voortgang van de lijst met initiatieven laat zich moeilijk in kaart brengen. “De agenda is zo opgesteld dat flexibel initiatieven kunnen worden toegevoegd en ook weer afgevoerd”, zo staat er in de interne LIA.¹⁵ Het document bevat geen begroting.

1-2-3 De gemeente bereidt een LIA voor

De gemeente werkt op dit moment wel aan een (nieuwe) LIA. Conform de huidige planning zal deze in december 2025 ter behandeling worden voorgelegd aan zowel het college als de gemeenteraad. De rekenkamer heeft op 27 oktober 2025 een conceptversie van dit document ontvangen.¹⁶ Opvallend aan de concept-LIA is dat deze zich niet alleen richt op inclusie van mensen met een beperking, maar ook op die van inwoners met “verschillende culturele achtergronden, geloven, politieke voorkeuren [en] seksuele geaardheden.”¹⁷ Hoewel het positief is dat in de agenda ook aandacht is voor andere groepen, kan de gehanteerde, brede invulling van het begrip Lokale Inclusie Agenda tot interpretatie-onduidelijkheid en verwarring leiden. In de actielijst achterin het document, worden bijvoorbeeld acties voor al deze verschillende groepen door elkaar gepresenteerd. Daarbij is niet altijd helder of een maatregel (ook) is gericht op het verbeteren van de toegankelijkheid voor mensen met een beperking, of primair op emancipatie, participatie of inclusie van andere doelgroepen.¹⁸

¹¹ Ieder(IN), *Vraag en antwoord - VN-verdrag lokaal*, (Utrecht, 2017), 5.

¹² Gemeente Krimpen aan den IJssel, *Naar een inclusieve samenleving*, juni 2018.

¹³ e-mail ambtenaar,

¹⁴ Gemeente Krimpen aan den IJssel, *Naar een inclusieve samenleving*, mei 2019.

¹⁵ Gemeente Krimpen aan den IJssel, *Naar een inclusieve samenleving*, juni 2018, 7

¹⁶ Gemeente Krimpen aan den IJssel, *Nota inclusie 2026 – 2030* [concept], ongedateerd, ontvangen op 27 oktober 2025.

¹⁷ Gemeente Krimpen aan den IJssel, *Nota inclusie 2026 – 2030* [concept], ongedateerd, ontvangen op 27 oktober 2025, 4.

¹⁸ Ook de interne LIA uit 2018 kent deze brede benadering van het begrip inclusie. Er staat in dat de LIA niet alleen gaat over inclusie van mensen met een beperking (oftewel toegankelijkheid) maar ook over inclusie van “lesbische vrouwen, homoseksuele mannen, biseksuelen, transgender- en intersexe personen (LHBTI), culturele achtergrond, leeftijd en inkomen”. Een voorbeeld van een actie uit de LIA is “werkgevers zijn zich bewust van inclusie” met als uitwerking “Meet en Greet voor werkgevers organiseren”, zonder verdere uitleg. Gaat deze meet en greet over het belang van genderdiversiteit op de

De concept LIA is niet ingedeeld aan de hand van de thema's die de VNG aanraadt in haar handreiking voor het opstellen van een LIA. Volgens deze handreiking gaat het om de volgende thema's: "onderwijs & ontwikkeling, thuis, werk & inkomen, vrije tijd, vervoer en welzijn, gezondheid & ondersteuning."¹⁹

De concept LIA bevat, afgezien van maatregelen waartoe de gemeente wettelijk verplicht is, nauwelijks concreet omschreven toegankelijkheidsacties voor de gemeente. De rekenkamer kan van slechts drie LIA-doelen vaststellen dat ze (ook) gericht zijn op toegankelijkheid én concreet omschreven zijn. Het gaat om:

- "De gemeente ontwikkelt een richtlijn voor het inzetten van ervaringsdeskundigen [dat wil zeggen mensen met een beperking] bij het maken en uitvoeren van beleid (...). In de richtlijn wordt vastgelegd op welke momenten en op welke manier ervaringsdeskundigen betrokken worden."
- "De gemeente gaat het meldpunt voor discriminatie beter zichtbaar maken en promoten via haar eigen communicatiekanalen."
- "We ondertekenen de 'Direct Duidelijk Deal'" [dit betreft een afspraak tussen voor overheidsorganisaties zoals ministeries, provincies en gemeentes over begrijpelijk taalgebruik].²⁰

In de concept LIA staan daarmee geen duidelijk omschreven voornemens van de gemeente openbaar toegankelijke, niet-tijdelijke regelingen of voorzieningen te creëren. Er zijn in de concept LIA geen acties voor bijvoorbeeld toegankelijke speeltuinen, rolstoelvriendelijke openbare ruimte of subsidieregelingen voor toegankelijk sporten, om wat voorbeelden te noemen. Structureel verschil voor inwoners maakt de gemeente in de ogen van de rekenkamer vooral als ze openbaar toegankelijke, niet-tijdelijke regelingen en voorzieningen creëert of ondersteunt.

Volgens het amendement moeten de gemeentelijke plannen over toegankelijkheid periodiek zijn. Het is dus voor gemeenten logisch om de LIA elke zoveel jaar te herijken of te vernieuwen. Dat is in de Krimpense concept-LIA ook voorzien, het document heeft een looptijd van vier jaar. Het concept heeft een begroting, jaarlijks wordt circa € 70.000 begroot voor de periode 2026-2029.

Inspiratie uit Rotterdam: steekproefsgewijs monitoren van het gerealiseerde schrijfniveau

Ook in Rotterdam is er de doelstelling om toegankelijker te schrijven. De afdeling communicatie verzorgt daartoe trainingen voor ambtenaren en heeft onder meer een schrijfwijzer opgesteld.²¹ In september 2023 heeft het college bovendien naar aanleiding van een motie voor de raad onderzocht welk aandeel van haar teksten voor burgers in duidelijke taal gesteld was. Dit bleek slechts 44% te zijn. Het is dus belangrijk af en toe steekproefsgewijs te onderzoeken welk taalniveau gebruikt wordt in uitingen naar inwoners.

werkvloer, etnische diversiteit of over het belang van een toegankelijke werkvloer? Gemeente Krimpen aan den IJssel, 'Naar een inclusieve samenleving', versie juli 2018 p.6-8.

¹⁹ VNG, *handreiking Lokale Inclusie Agenda*, maart 2019, 3-17.

²⁰ Gemeente Krimpen aan den IJssel, *Nota inclusie 2026 – 2030* [concept], ongedateerd, ontvangen op 27 oktober 2025, 14-15. Meer informatie over de Direct Duidelijk Deal op: <https://www.gebruikercentraal.nl/hulpmiddelen/direct-duidelijk-deal/>.

²¹ Gemeente Rotterdam, "schrijfwijzer duidelijke taal", geraadpleegd op 20 september 2024, <https://rio.rotterdam.nl/umbraco/informatieportaal/communicatieportaal/duidelijke-taal/duidelijke-taal/dit-is-duidelijke-taal/>.

Inspiratie uit Rotterdam: tientallen concrete toegankelijkheidsacties in de LIA
De Rotterdamse LIA is een stuk concreter dan die van Krimpen aan den IJssel. Deze LIA heet de Lokale Agenda Toegankelijkheid Rotterdam en verscheen in 2020.²² Naast een beschrijving van wat er al gebeurt in de gemeente Rotterdam, stonden er 61 nieuwe acties in, waarvan de helft SMART-geformuleerd. Bijna alle acties waren voorzien van een deadline.²³ Na het verlopen van de meeste deadlines, in 2024, werd de LAT herijkt en van een lijst nieuwe voorgenomen acties voorzien.²⁴ Vooral voor de SMART-geformuleerde acties uit de LAT was op basis van de jaarlijkse voortgangsrapportages door de Rotterdamse raad goed te volgen welke resultaten geboekt worden.

1-2-4 In Krimpen aan den IJssel is de taak “inclusie” specifiek bij een ambtenaar belegd

Er is binnen de gemeente Krimpen aan den IJssel een ambtenaar met het onderwerp “inclusie” in zijn of haar takenpakket, waaronder het onderwerp toegankelijkheid valt. Hiervoor heeft de ambtenaar vier uur per week beschikbaar. Veel andere ambtenaren hebben toegankelijkheid niet als specifieke taak maar zijn uiteraard wel betrokken bij toegankelijkheidsverbeteringen in de gemeente, zoals ambtenaren die zich bezighouden met vastgoed, de WMO of de buitenruimte.

Er is ook een welzijnswerker werkzaam bij KrimpenWijzer²⁵ die focust op de uitvoerende werkzaamheden die horen bij ‘de inclusieve samenleving’, zo geeft de gemeente aan.²⁶ Deze welzijnswerker heeft ook een aanjaagfunctie, onder meer wat betreft toegankelijkheid, naar de ketenpartners.²⁷

Toegankelijkheid heeft geen eigen budget op de gemeentebegroting. Kosten hiervoor moeten mee worden gedekt uit bestaande begrotingsposten, geeft de gemeente aan.²⁸

Inspiratie uit Rotterdam: een programmteam

Rotterdam heeft een speciaal ambtelijk programmteam dat de LIA voorbereidt, de voortgang van de LIA-acties monitort en de LIA-herijking voorbereidt. Dit team heet “Rotterdam Onbeperkt” en houdt zich exclusief bezig met toegankelijkheid. Het bestaat uit zo’n 18 ambtenaren afkomstig uit de verschillende afdelingen (‘clusters’) van de gemeente. De meeste leden werken slechts een deel van hun aanstelling als programmteamlid en enkele leden werken voltijds aan toegankelijkheid.

²² Gemeente Rotterdam, *Lokale Agenda Toegankelijkheid*, augustus 2020.

²³ Deze deadlines lagen voor de meeste doelen in 2022, een enkele keer was de deadline 2030.

²⁴ College B&W Rotterdam, “Voortgangsrapportage Lokale Agenda Toegankelijkheid over 2022 en herijking Lokale Agenda Toegankelijkheid 2023-2024,” M2305-429 – 23bo005799 (20 juni 2023),

²⁵ KrimpenWijzer is het toegangspunt voor inwoners tot het Sociaal Domein in de gemeente Krimpen aan den IJssel met vragen over welzijn, zorg, opvoeden, opgroeien en samenhangende thema’s.

²⁶ interview ambtenaar.

²⁷ interview ambtenaar.

²⁸ interview ambtenaar.

1-2-5 Krimpen aan den IJssel ondersteunt bewustwordingsactiviteiten

Bewustwordingsactiviteiten zijn exposities, voorstellingen en films etc. om inwoners bewust te maken van het belang van toegankelijkheid. De gemeente ondersteunt de Krimpense inclusie ambassadeurs voor het organiseren van bewustwordingsactiviteiten. In de Krimpense begroting is hiervoor jaarlijks structureel € 15.000,- vrijgemaakt. In 2024 zijn de laatste activiteiten geweest: een bewustwordingscampagne ‘Samen Krimpen’²⁹ en een activiteit over rolstoeltoegankelijkheid van de buitenruimte voor basisschoolkinderen. De gemeente Krimpen aan den IJssel organiseert zelf geen bewustwordingsactiviteiten.³⁰ Veel gemeenten organiseren deze in de landelijke week van de toegankelijkheid. Opvallend in de concept LIA is dat deze ingaat op het bestaan van de Internationale Dag van de Mensen met een Beperking, 3 december, maar niet aangeeft wat de gemeente op deze dag wil doen.³¹

1-2-6 Krimpen aan den IJssel betreft de doelgroep bij het opstellen van de concept-LIA.

Inwoners met een beperking hebben meegedacht bij het opstellen van de concept-LIA. In de toelichting van het amendement over toegankelijkheid staat dat mensen met een beperking (en hun vertegenwoordigende organisaties) moeten worden betrokken bij het opstellen van het beleid. Bij het voorbereiden van de concept-LIA is gebruik gemaakt van de uitkomsten van “diverse gesprekken gehouden met inwoners, ambtenaren, de gemeenteraad en collegeleden”, zo vermeldt het document.³² De gemeente geeft aan dat er meerdere inwoners met een beperking hebben meegedacht, waaronder twee inwoners in een rolstoel. Zij zijn lid van het Ambassadeursnetwerk Inclusie, een informeel netwerk dat bestaat uit inwoners van Krimpen aan den IJssel die zich vrijwillig en op basis van ervaringsdeskundigheid inzetten als ambassadeur voor meer inclusie, ook in de zin van toegankelijkheid.³³

In Rotterdam heeft de gemeente de doelgroep uitgebreid betrokken bij het proces naar het opstellen van de LIA. Ze heeft niet alleen de adviesraad Sociaal Domein (Brede Raad 010) betrokken, maar ook gesprekken met belangenbehartigers gevoerd en ervaringsdeskundigen via Stichting MEE Rotterdam Rijnmond. Dit is een stichting die mensen met een beperking ondersteunt en als kennispartner voor onder andere overheden optreedt.³⁴ Daarnaast heeft de gemeente sinds 2024 een ervaringsdeskundige ambtenaar als “toegankelijkheidsambassadeur” aangesteld. Deze ambtenaar moet binnen de gemeente en bij het gemeentebestuur lobbyen voor het thema en in de stad zoveel mogelijk partijen bij het onderwerp laten aansluiten.³⁵ Deze ambtenaar maakt ook deel uit van Rotterdam Onbeperkt en werkte daardoor onder andere mee de herijking van de LIA.

²⁹ email ambtenaar

³⁰ interview ambtenaar.

³¹ Gemeente Krimpen aan den IJssel, *Nota inclusie 2026 – 2030* [concept], ongedateerd, ontvangen op 27 oktober 2025, 17.

³² Gemeente Krimpen aan den IJssel, *Nota inclusie 2026 – 2030* [concept], ongedateerd, ontvangen op 27 oktober 2025, 6.

³³ Gemeente Krimpen aan den IJssel, *Nota inclusie 2026 – 2030* [concept], ongedateerd, ontvangen op 27 oktober 2025, 17.

³⁴ Gemeente Rotterdam, *Lokale Agenda Toegankelijkheid*, augustus 2020, 11.

³⁵ College B&W Rotterdam, “Voortgangsrapportage Lokale Agenda Toegankelijkheid over 2022 en herijking Lokale Agenda Toegankelijkheid 2023-2024,” M2305-429 – 23bo005799 (20 juni 2023), 1.

1-3 Krimpen aan den IJssel heeft beleid over toegankelijkheid naast de LIA

De rekenkamer heeft de gemeente gevraagd welke beleidskaders naast de LIA beleid over toegankelijkheid bevatten. Dit leverde alleen het “Beleidsplan Sociaal Domein – Kracht van Krimpen - Krachtig Verder 2020-2025” op. In dit document staan naar het oordeel van de rekenkamer echter (buiten wettelijke plichten) geen concreet omschreven toegankelijkheidsacties voor de gemeente. In de concept LIA worden de Sport en beweegnota 2024-2027 en de Woonzorgvisie 2023-2030 genoemd.³⁶ Ook in de Woonzorgvisie staan volgens de rekenkamer geen concreet omschreven toegankelijkheidsacties. De Sport- en beweegnota komt hieronder aan de orde.

De Krimpense Sport- en beweegnota 2024 – 2027 bevat concrete toegankelijkheidsacties

In de concept LIA staat dat in de “Sport- en beweegnota 2024 – 2027 [wordt] ingezet op een inclusief sportklimaat”. In dit document wordt als concrete doelen geformuleerd: “we stimuleren verenigingen en commerciële sportaanbieders daarom actief om uniek sporten (sporten en bewegen met een beperking) te faciliteren. (...) Gezien het grote belang van zwemvaardigheid, is in samenwerking met Optisport, SportMEE en Stichting Synerkri het programma Uniek Zwemmen opgezet. Het doel van dit programma is om kinderen die door beperkingen niet mee kunnen in het reguliere zwemaanbod, toch de kans te bieden om zwemvaardig te worden.”³⁷ Als concrete acties staan vermeld:

- “Het sport- en beweegaanbod via één website ‘Uitagenda Krimpen’ zichtbaar maken”;
- “We voeren een pilot met het aanbieden van schoolzwemmen aan kinderen met een beperking”;
- “Stichting Synerkri verzorgt sport- en bewegen op locatie (verpleeg- en verzorgingshuizen, begeleid wonen, etc.)”;
- Uniek zwemmen wordt structureel opgenomen in de begroting.³⁸

Voor deze acties staat steeds ook een uitvoeringsperiode vermeld, binnen de periode 2024-2027. De nota heeft een begroting, maar daarin is niet per actie aangegeven wat het budget is.

Op de landelijke website unieksporten.nl staan op dit moment zeven Krimpense sportverenigingen met aanbod voor mensen met een beperking, waaronder ook aangepast zwemmen.³⁹

³⁶ Gemeente Krimpen aan den IJssel, *Heel Krimpen beweegt - Sport- en beweegnota 2024 – 2027*, november 2023; Gemeente Krimpen aan den IJssel, *Woonzorgvisie Krimpen aan den IJssel*, 2022.

³⁷ Gemeente Krimpen aan den IJssel, *Heel Krimpen beweegt - Sport- en beweegnota 2024 – 2027*, november 2023, 20.

³⁸ Gemeente Krimpen aan den IJssel, *Heel Krimpen beweegt - Sport- en beweegnota 2024 – 2027*, november 2023, 43-44.

³⁹ Uniek Sporten, “Sportzoeker,” geraadpleegd op 20 november 2025 via <https://www.unieksporten.nl/sport-zoeken/postcode:krimpden%20aan%20den%20ijssel/afstand:10/resultaten:10>

Inspiratie uit Rotterdam: Het plan ‘Rotterdam Sport Onbeperkt’ stelt concrete doelen voor toegankelijker sporten

Het plan van aanpak ‘Rotterdam Sport Onbeperkt’ werd in augustus 2023 ter informatie aan de raad toegestuurd. Het plan heeft als doel “het sporten in Rotterdam nog toegankelijker te maken voor mensen met een beperking” en bevat een groot aantal maatregelen om dat te bereiken. ⁴⁰ Het plan heeft vijf doelen.

- 1 informatie over sporten en bewegen goed vindbaar voor mensen met een beperking;
- 2 betere fysieke toegankelijkheid van sportaccommodaties;
- 3 betere sociale toegankelijkheid, dus een veilige, gastvrije en deskundige sportomgeving;
- 4 betere praktische toegankelijkheid (betaalbaarheid, vervoer, sporthulpmiddelen, etc.);
- 5 hulp bij het kiezen van activiteiten.

Bij elk doel staan meerdere SMART-geformuleerde acties. Een actie bij is bijvoorbeeld het in 2023 laten schouwen van 27 sportaccommodaties volgens de normen van een bepaald toegankelijkheidskeurmerk, ⁴¹ waarna een plan van aanpak wordt opgesteld met een begroting om de benodigde aanpassingen te realiseren. Door dergelijke acties uit te voeren kan de gemeente een concreet verschil maken voor mensen met een beperking die (meer) willen sporten.

Inspiratie uit Rotterdam: beleid voor het beter ondersteunen van mensen met een LVB en voor Samenleven

De gemeente Rotterdam heeft twee plannen die over toegankelijkheid gaan en voor Krimpen mogelijk ook interessant zijn om op te stellen.

- Rotterdam heeft sinds 2020 concernbrede plannen voor het beter ondersteunen van mensen met een Licht Verstandelijke Beperking (LVB). Het eerste plan heette ‘Kijk op LVB’. ⁴² In 2023 werd het opgevoegd door het plan ‘Zicht op mensen met een licht verstandelijke beperking (LVB) 2023-2025’. ⁴³ De plannen hebben tot doel om de gemeentelijke werkprocessen aan te passen aan de capaciteiten van mensen met een LVB. Daarvoor is het ook nodig dat ambtenaren mensen met een LVB beter gaan herkennen. Het plan heeft acht concernbrede actiepunten, waaronder bijvoorbeeld het benoemen van Ambassadeurs LVB binnen de organisatie en het schrijven op B1 niveau. Bij het plan zijn 21 deelafdelingen van de gemeente aangesloten, elk met hun eigen SMART-formuleerde acties die in jaarplannen zijn vervat. Het plan heeft geen uitvoeringsbudget. Ook ontvangt de raad geen voortgangsrapporten over de LVB-plannen. Dat maakt het voor de raad moeilijk om de resultaten te volgen. Er zijn wel resultaten. Een succes van de plannen is dat in de periode 2021 -

⁴⁰ Gemeente Rotterdam, *Plan van Aanpak: Rotterdam Sport Onbeperkt. Versie .007 Aangepast nav commissievergadering d.d. 30-08-2023*, 27 september 2023, 6-14.

⁴¹ Dit keurmerk heet de Integrale Toegankelijkheid Standaard.

⁴² Gemeente Rotterdam, *Kijk op LVB*, juni 2020.

⁴³ Wethouder Zorg, Ouderen, Jeugdzorg, “Plan Zicht op LVB,” Commissie Zorg, Welzijn, Cultuur en Sport, (wethoudersbrief, M2306-3659 – 34bo007130, 7 september 2023); Gemeente Rotterdam, *Zicht op mensen met een licht verstandelijke beperking (LVB)*, september 2023.

2023 532 ambtenaren werkend in de eerstelijns dienstverlening, een uitgebreide LVB-ervaringstraining hebben gevolgd.

- Het Rotterdamse Actieplan Samenleven heeft een subsidieregeling voor bewustwordingsactiviteiten. Het Rotterdamse “Actieplan Samenleven in één stad”, uit 2023, gaat over de gelijke behandeling van alle Rotterdammers conform artikel 1 van de Grondwet.⁴⁴ Het plan richt zich op bestrijding van discriminatie naar “kleur en afkomst, leeftijd, religie, sociaaleconomische positie, politieke voorkeur, geslacht, gender, seksualiteit, beperkingen, chronische ziekten, sociale status, verblijfsstatus en alle unieke combinaties van deze kenmerken.”⁴⁵ Het plan kondigt een nieuwe subsidie aan voor activiteiten gericht op bewustwording over (on)gelijke behandeling. Ook initiatieven voor meer bewustwording over de behandeling van mensen met een beperking, kunnen een aanvraag doen.⁴⁶ In de concept LIA van Krimpen aan den IJssel wordt een vergelijkbare subsidie voorgesteld. In het concept staat dat “door het college subsidiebeleidsregels vastgesteld zullen worden (...) voor de nadere uitwerking van de subsidieregels.”⁴⁷

⁴⁴ Gemeente Rotterdam, *Actieplan: Samenleven in één stad*, september 2023; Grondwet: Nederlandse grondwet, Artikel 1.

⁴⁵ Gemeente Rotterdam, *Actieplan Samenleven in één stad*, september 2023, p. 9.

⁴⁶ Gemeente Rotterdam, *Actieplan Samenleven in één stad*, september 2023, p. 31.

⁴⁷ Gemeente Krimpen aan den IJssel, *Nota inclusie 2026 – 2030* [concept], ongedateerd, ontvangen op 27 oktober 2025, p. 18.

2 Krimpen aan den IJssel werkt aan toegankelijke dienstverlening

2-1 inleiding

In dit hoofdstuk beoordeelt de Rekenkamer hoe de gemeente haar dienstverlening vormgeeft in beleid en uitvoering. Het gaat daarbij met name om de Informatietoegankelijkheid van de dienstverlening. Deze komt aan de orde in paragraaf 2-2. Paragraaf 2-3 gaat over de moeite die de gemeente, volgens haar beleid en in de praktijk, doet om de fysieke toegankelijkheid van het gemeentelijk vastgoed, waaronder de dienstverleningslocaties, te vergroten. Ter inspiratie staan voorbeelden van Rotterdams beleid of uit de Rotterdamse uitvoeringspraktijk vermeld.

2-2 De gemeente werkt aan informatietoegankelijkheid

Gemeenten hebben een verplichting wat betreft het technisch toegankelijk maken van hun websites voor mensen met een beperking. Die verplichtingen staan in het Besluit Digitale Toegankelijkheid Overheden (Bdto) uit 2019. Ze moeten hun apps en websites laten toetsen aan zogeheten WCAG-normen (zie kader). Op basis van de uitkomsten moeten ze toegankelijkheidsverklaringen publiceren, waarin minstens een status A, B of C staat. Bij status A is er een rapport van maximaal 3 jaar oud waarin staat dat aan alle WCAG-normen is voldaan. Bij status B is volgens het rapport nog niet aan alle normen voldaan. Bij status C is er nog geen rapport of is het rapport te oud, maar staat een (nieuw) onderzoek wel binnen zes maanden gepland.

Het Bdto is in fasen ingegaan vanaf september 2019. Sinds 23 september 2020 geldt het besluit voor alle websites van overheden en sinds 23 juni 2021 voor alle mobiele applicaties van overheden. Het besluit is in 2023 onderdeel geworden van de Wet digitale overheid.⁴⁸ Volgens het Bdto zijn overheden niet verplicht om betere toegankelijkheid te realiseren als dit te zwaar weegt ten opzichte van andere belangen.

De WCAG-normen

De Web Content Accessibility Guidelines (WCAG) zijn 50 normen, ontwikkeld door het World Wide Web Consortium. Ze gaan over vier kernprincipes:

- **Waarneembaar:** Informatie en gebruikersinterfacecomponenten⁴⁹ moeten worden weergegeven op een manier die waargenomen kan worden door zoveel mogelijk gebruikers. Dat kan bijvoorbeeld gaan over aanpasbare lettergroottes en contrast op webpagina's, over ondertiteling voor video's of over tekst die aangeeft wat er op plaatjes staat.

⁴⁸ Wet digitale overheid, BWBR0048156, <https://wetten.overheid.nl/BWBR0048156/2023-07-01>

⁴⁹ Een interface is een koppelvlak waarmee - in het geval van een gebruikersinterface - mens en computer met elkaar communiceren, bijvoorbeeld een websitepagina, aanmeldzuil, telefoonmenu et cetera.

- **Bedienbaar:** De gebruikersinterface en navigatie moeten bedienbaar zijn door alle gebruikers, inclusief degenen die bijvoorbeeld alleen een toetsenbord gebruiken. Normen op dit gebied gaan bijvoorbeeld over voldoende tijd geven voor het voltooien van taken en het vermijden van inhoud die kan leiden tot epileptische aanvallen.
- **Begrijpelijk:** de gebruikersinterface en de informatie die erop staat, moeten begrijpelijk zijn. Dit betekent dat navigatiemogelijkheden duidelijk moeten zijn en dat interacties voorspelbaar moeten zijn ('als ik hierop klik, zal er wel dit gebeuren').
- **Robuust:** Mensen moeten de website of applicatie kunnen (blijven) gebruiken, ook als technologieën zich ontwikkelen. Dit betekent onder andere het gebruik van gestandaardiseerde code, het vermijden van verouderde technologieën en het testen van compatibiliteit met verschillende browsers en hulptechnologieën.

2-2-1 Krimpenaandenijssel.nl voldoet aan het Bdto en is geheel technisch toegankelijk

De website Krimpenaandenijssel.nl voldoet aan alle 50 WCAG-normen, zo stelde een extern onderzoeksbureau in juli 2025 vast.⁵⁰ Dat betekent dat de website geheel 'technisch' toegankelijk is.

2-2-2 De helft van de overige Krimpense sites en apps is geheel technisch toegankelijk

Volgens het dashboard Digitoegankelijk van het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties, hebben vijf van de 11 overige websites en apps waar Krimpen aan den IJssel verantwoordelijk voor is, een status A. De andere zes hebben status B.⁵¹ Daarmee voldoet de gemeente voor al haar sites en apps aan het Bdto (zie paragraaf 1-2-2). Het doel is dat alle gemeentelijke sites aan alle 50 normen gaan voldoen, zo geeft de gemeente aan.⁵² De afdeling communicatie is de trekkende kracht achter het technisch toegankelijk maken van de sites en apps.⁵³

2-2-3 Krimpen aan den IJssel voert geen gebruikerservaringsonderzoeken uit

Krimpen aan den IJssel organiseert geen gebruikerservaringsonderzoek voor haar online dienstverlening. Dergelijk onderzoek zou veel inzicht kunnen geven in de toegankelijkheid van de website voor Krimpenaren met een beperking. Dit is onderzoek, waarbij inwoners met een beperking verschillende online dienstverleningsprocessen "doorklikken", en daarbij meteen aan een onderzoeker vertellen hoe ze de verschillende te nemen stapjes ervaren. Dergelijk onderzoek vormt een belangrijke aanvulling op de 'technische' WCAG-onderzoeken.

Inspiratie uit Rotterdam: ambtenaren die bedreven zijn in gebruikerservaringsonderzoek

⁵⁰ R. Swink en T. Swink, "Audit digitale toegankelijkheid website Gemeente Krimpen aan den IJssel", (200 OK, 5 juli 2025),

<https://toegankelijkheidsrapport.swink.nl/gemeente-krimpen-aan-den-ijssel-her-hercontrole/>

⁵¹ Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties, "Zó digitoegankelijk is Gemeente Krimpen aan den IJssel," geraadpleegd op 12 november 2025, <https://dashboard.digitoegankelijk.nl/organisaties/248>.

⁵² interview ambtenaar.

⁵³ interview ambtenaar.

De gemeente Rotterdam geeft in haar beleidsplan dienstverlening naar om nieuwe producten, diensten en informatie zoveel mogelijk te laten testen, ook wat betreft de toegankelijkheid.⁵⁴ Daarmee bedoelt ze iets anders dan WCAG-onderzoek. Dat een website aan alle WCAG-normen voldoet, wil immers lang niet altijd zeggen dat gebruikers hem in de praktijk goed genoeg kunnen begrijpen en gebruiken. Om dat te weten moet je 'echte' gebruikers met een beperking een website laten gebruiken en hun ervaringen noteren. De gemeente heeft voor dergelijk onderzoek sinds 2020 een eigen "User-eXperience team" (UX-team) van inmiddels zes ambtenaren. Zij voeren onder meer zogeheten gebruikerservaringsonderzoeken uit. De beleidsambtenaar die verantwoordelijk is voor een bepaald dienstverleningsproces, kan het team (of een extern bureau) inhuren om in beeld te laten brengen hoe gebruikers het proces ervaren, bijvoorbeeld gebruikers met een beperking.

Inspiratie uit Rotterdam: multichannel als doel en hulplijnen aanbieden

In het Rotterdamse beleidsplan dienstverlening stelt de gemeente zich ten doel dat in 2026 Rotterdammers "alle 423 producten en diensten van de gemeente via de verschillende contactkanalen kunnen aanvragen. Deze contactkanalen zijn o.a.: website, portalen, sociale media, live chat, chatbot, digitale balie, fysieke balies, telefonie, post, wijkhubs, app en participatie platforms."⁵⁵ Ook heeft de gemeente hulplijnen ingericht wanneer het mensen niet lukt om dienstverlening zelf online te gebruiken. Ze kunnen dan ondersteuning krijgen via het telefoonnummer 14010, aan de balies van de publiekslocaties en aan huis, via de zogeheten 'vliegende brigade'. Meer keuze uit verschillende kanalen en vormen van ondersteuning bij dienstverlening betekent meer mogelijkheden om (ook) met een beperking deel te nemen.

2-3 De gemeente Krimpen aan den IJssel werkt maar beperkt aan meer fysieke toegankelijkheid.

Over het fysiek toegankelijker maken van Krimpen aan de IJssel, heeft de rekenkamer desgevraagd alleen over kleine of niet meer actuele initiatieven gehoord. De concept LIA bevat wel een voornemen om meer te gaan schouwen.

De gemeente heeft al lang geen toegankelijkheidsschouwen uitgevoerd. Een toegankelijkheidsschouw is een onderzoek van een gebouw of (buiten)ruimte ter plekke, waarbij aan de hand van een normenkader de fysieke toegankelijkheid wordt onderzocht. Volgens de gemeente heeft de afdeling vastgoed met een extern schouwbureau gekeken of het gemeentelijk vastgoed voldoende toegankelijk is.⁵⁶ De rekenkamer heeft de gemeente documentatie hierover gevraagd. Zij ontving een toegankelijkheidsschouwrapport, van het raadhuis Krimpen aan den IJssel in 2017.⁵⁷ Gezien het feit dat dit document bijna negen jaar oud is, stelt de rekenkamer vast dat de gemeente haar vastgoed al lange tijd niet meer geschouwd heeft.

⁵⁴ Gemeente Rotterdam, *De opgave 2023-2026 'De Rotterdamse Dienstverlening'*, 2023, 8.

⁵⁵ Gemeente Rotterdam, *De Rotterdamse Dienstverlening*, ongedateerd, 5.

⁵⁶ interview ambtenaar.

⁵⁷ Nederlands Keurmerk voor Toegankelijkheid, "Keuringsrapport Nederlands Keurmerk voor Toegankelijkheid", 18 augustus 2017

Het staat misschien nog niet in beleid maar de toekomstige werkwijze bij openbare ruimte is dat een tweetal “ambassadeurs inclusie”, ervaringsdeskundigen, een keer in de zoveel tijd een schouw openbare ruimte gaan doen, zo geeft de gemeente aan. Op dit moment kijken twee ervaringsdeskundigen al mee als er grote buitenruimteprojecten zijn. Zij gaan dan met de projectleider op pad in de planvormingsfase om mee te denken. De teams ruimte worden aangestuurd door een procesmanager. Die let er op dat ervaringsdeskundigen worden betrokken.⁵⁸

In de concept LIA staat wel een doel op het gebied van schouwen, maar dit doel is niet concreet omschreven. “Als gemeente nemen we ten minste eenmaal per jaar het initiatief voor een schouw om de toegankelijkheid van de openbare ruimte te toetsen.”⁵⁹ Dit moet gebeuren op de Internationale Dag van de Mensen met een Beperking. De gemeente zal de schouwen samen met ervaringsdeskundigen en een medewerker inclusie van KrimpenWijzer uitvoeren bij “stoepen, straten, oversteekplaatsen, en andere openbare plekken met als doelstelling deze beter bereikbaar en begaanbaar te maken voor mensen met een beperking”.⁶⁰ Hoewel er dus omschreven is wie er wanneer gaat schouwen, blijft onduidelijk hoeveel en welke ruimte er geschouwd gaat worden en welk normenkader gebruikt gaat worden. De gemeente geeft aan dat zij bewust heeft gekozen om geen beperkingen op te nemen in de concept-LIA. Juist de ervaringen van de doelgroep, dienen leidend te zijn in de locaties van de schouw. Er is ook bewust geen normenkader opgenomen, omdat het met name gaat om de praktijk van de inwoners. Het is belangrijk dat zij ook daadwerkelijk ervaren dat de buitenruimte toegankelijk is, in plaats van voldoen aan een normenkader.

Tevens heeft de gemeente in de aanloop naar de nieuwe LIA al gesprekken gehad met buitengewoon opsporingsambtenaren (boa's) over aandacht voor begaanbare stoepen, zo geeft zij aan.⁶¹

⁵⁸ Interview ambtenaar

⁵⁹ Gemeente Krimpen aan den IJssel, *Nota Inclusie 2026 – 2030*, [concept] ongedateerd, ontvangen op 27 oktober 2025, 11.

⁶⁰ Gemeente Krimpen aan den IJssel, *Nota Inclusie 2026-2030* [concept], 11

⁶¹ interview ambtenaar

Rekenkamer

KRIMPEN AAN DEN IJSSEL

de rekenkamer

De gemeenteraad van Rotterdam heeft in december 1997 de Rekenkamer Rotterdam ingesteld. Sinds 1 september 2025 is de heer Sjoerd Keulen directeur. Hij is door de gemeenteraad voor zes jaar benoemd en beëdigd. Aan dit rapport hebben de volgende medewerkers meegewerkt: Eva Bosch, Jitske Fransens

doel

De rekenkamer onderzoekt de doelmatigheid, doeltreffendheid en rechtmatigheid van het beleid, het financieel beheer en de organisatie van het gemeentebestuur. Zij doet dat ten behoeve van de gemeenteraad. Met interdisciplinair onderzoek en beleidsevaluatie draagt de rekenkamer bij aan het versterken van de lokale democratie en de kwaliteit van het gemeentebestuur.

onafhankelijk

De rekenkamer is net als de gemeentelijke Ombudsman onafhankelijk. Haar taken en bevoegdheden staan in de Gemeentewet en de verordening Rekenkamer Rotterdam. De rekenkamer bepaalt zelf waar ze onderzoek naar doet en heeft vergaande bevoegdheden om informatie te verzamelen. De raad en/of het college van B en W kunnen de rekenkamer wel vragen om onderzoek te doen. De rekenkamer stuurt hen jaarlijks haar onderzoeksplan en jaarverslag toe.

openbaar

Het onderzoek resulteert in openbare rapporten die de rekenkamer ter behandeling aan de raad aanbiedt. Zij bevatten tevens de reacties van de onderzochte organen en instellingen op de conceptrapporten (ambtelijk en bestuurlijk wederhoor). De rapporten worden toegelicht in (commissies van) de gemeenteraad.

voor Rotterdam en regio

Vijf regiogemeenten hebben zich in de loop der jaren aangesloten bij de Rekenkamer Rotterdam, namelijk Albrandswaard, Capelle aan den IJssel, Krimpen aan den IJssel en Lansingerland.

Rekenkamer Krimpen aan den IJssel

Postbus 70012
3000 KP Rotterdam

telefoon
010 - 267 22 42

info@rekenkamer.rotterdam.nl
www.rekenkamer.rotterdam.nl

basisontwerp
dewerf. com, Zuid-Beijerland

beeldmateriaal
Algemeen Nederlands Persbureau
Luuk van der Lee
MART production
Mikhail Nilov

uitgave
Rekenkamer Krimpen aan den IJssel
februari 2026